

**ДО ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА НАУЧНОТО ЖУРИ
ПО КОНКУРС ЗА ЗАЕМАНЕ НА
АКАДЕМИЧНАТА ДЛЪЖНОСТ „ДОЦЕНТ“
В ЧАСТНО ВИСШЕ УЧИЛИЩЕ КОЛЕЖ ПО
ТУРИЗЪМ – БЛАГОЕВГРАД**

В ОТГОВОР НА ЗАПОВЕД № 228/30.12.2016 Г. НА РЕКТОРА НА ЧАСТНО ВИСШЕ
УЧИЛИЩЕ КОЛЕЖ ПО ТУРИЗЪМ – БЛАГОЕВГРАД

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Рая Христова Мадгерова

Катедра „Мениджмънт и маркетинг“ при Стопанския факултет на ЮЗУ „Н.
Рилски“ – Благоевград

член на научно жури в конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“ в
област на висшето образование 3. „Социални, стопански и правни науки“,
професионално направление 3.7. „Администрация и управление“, научна
специалност „Икономика и управление (Теория на развитие и стопански
форми)“, обявен от Колеж по туризъм – Благоевград, ДВ брой 86 от 1.11.2016 г.

Относно: научната, научно-приложната и професионално-академичната дейност
и продукция, представена от участника в конкурса

В обявения конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“
по „Икономика и управление (Теория на развитие и стопански форми)“ в
професионално направление 3.7. „Администрация и управление“
единствен кандидат е гл. ас. д-р Бойчо Георгиев Стойчев, преподавател в
Частно висше училище Колеж по туризъм – Благоевград. Представените
документи съответстват на обявения конкурс.

I. Обобщени данни за дейността и научната продукция на кандидата

Общи данни за кандидата

Гл. ас. д-р Бойчо Стойчев е доктор по „Икономика“ (от 1987 г.).
Развитието му като преподавател започва от 1988 г. като главен асистент в
ЮЗУ „Н. Рилски“. От 2013 г. той е преподавател на длъжност „главен
асистент“ и в Частно висше училище Колеж по туризъм – Благоевград.

Преподавателска дейност и работа със студенти

Д-р Б. Стойчев има дългогодишен преподавателски опит – главно в
ЮЗУ „Н. Рилски“. Според представената справка за наукометричните

показатели той е титуляр на 4 учебни дисциплини. В Колежа по туризъм той преподава 3 учебни дисциплини, две от които са свързани с тематиката на конкурса. Учебният процес по тези дисциплини се провежда по разработени от него учебни програми. В преподавателската ангажираност на гл. ас. д-р Б. Стойчев се включва ръководство на разработки на студенти (в ЮЗУ „Н. Рилски“) и ръководство на практически стаж на студенти като академичен наставник по проект „Студентски практики“. Той е научен ръководител на докторант в ЮЗУ „Н. Рилски“, за което е представил необходимите доказателства. През 2014/2015 учебна година е бил гост преподавател в Университет „Львовский Ставропигион“ – гр. Львов, Украйна.

Проектна дейност

Гл. ас. д-р Б. Стойчев участва в научно-изследователски и други проекти като член на научно-изследователския екип. Съгласно представените от него справки той е взел участие в 1 международен проект по Програма „Леонардо“, в два национални проекта по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ и в проекти, финансирани от ЮЗУ „Н. Рилски“.

Експертен опит и членство в организации

Гл. ас. д-р Б. Стойчев е член на международни и български организации (Световен научен и инженерен форум, SUERF – European Money and Finance Forum, Българска камара за образование, наука и култура. Член е на научни комитети и рецензент на научни списания в България и в чужбина (Journal of Tourism Management Research, сп. „SIBAL“ – София, сп. „Вестник университета „Львовский Ставропигион), както и на научни публикации. Като преподавател в ЮЗУ „Н. Рилски“ е бил член на Факултетния съвет на Стопанския факултет, а в ЧВУ Колеж по туризъм е член на Академичния съвет.

Научна продукция

Гл. ас. д-р Б. Стойчев участва в настоящия конкурс с 15 публикации с общо 615 страници. Преобладаващата част от тях (93%) са самостоятелни разработки. Една част от трудовете – 6 бр. (от 2.1. до 2.6. от списъка с публикациите) – се представят като публикации, равностойни на монографичен труд (съгл. разпоредбите на чл. 24, ал. 1, т. 3 от ЗРАСРБ), но за това няма решение на катедрата към Колежа по туризъм, в чийто състав

е кандидатът, поради което в процеса на рецензирането ще бъдат разглеждани като самостоятелни статии. Една от публикациите (студията с № 3.1) е свързана по тематика с дисертационния му труд и е издадена преди реализирането на процедурата по неговата защита, поради което я приемам за сведение. В резултат разпределението на публикациите по вид и обем е следното:

Вид на публикацииите	Брой	Самостоятелни	Брой страници
Монографии	1	1	206
Студии	1	1	88
Учебници	2	1	215
Статии	11	11	106
Общо	15	14	615

Всички трудове са публикувани в България. Единият от учебниците е разработен от научен колектив, в който д-р Стойчев участва с отделен раздел.

В тематично отношение представените за рецензиране научни трудове съответстват на тематичното направление на конкурса. Научната продукция, с която гл. ас. д-р Б. Стойчев кандидатства за участие в конкурса, е достатъчна по обем и вид и отговаря на изискванията на ЗРАСРБ.

Кандидатът е представил справка за цитиранията.

II. Оценка на научните и практическите резултати и приноси

Публикациите на д-р Б. Стойчев включват следните тясно свързани помежду им проблемни области:

▲ Икономическо развитие и стопански форми - основният акцент в разработките на гл. ас. д-р Б. Стойчев е поставен върху теориите и проблемите на икономическото развитие и стопанските форми. На този въпрос е посветена значителна част от неговите трудове - монографията с № 1.1, статиите с номера 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 4.2., 4.3., 4.4. и 4.5., студията с № 3.2.

▲ Смесена икономика и място и роля на държавата в стопанската дейност на обществото (статии с №№ 2.1, 2.2., 2.3., 2.4., 2.5., 2.6.).

▲ Икономически теории (в тази група могат да се отнесат почти всички публикации).

Най-значим дял в научните изследвания на автора имат проблемите, свързани с развитието и стопанските форми. Те се разглеждат в преобладаващата част от трудовете.

Централно място между представените за рецензиране публикации от първата проблемна област заема монографичният труд „Ордолибералната теория и практика“ (първа част) (публикация № 1.1.). Той се отличава с висока стойност в теоретико-методологично отношение.

Публикуван през 2014 г., този труд се явява допълнение на издадената през 2013 г. студия „Относно методологията на ордолибералната школа“ (публикация № 3.2.), в която авторът поставя началото на анализите и оценките на икономическите теоретични постановки и методология на класическата и историческата школа, а също и на стопанското устройство и стопанския процес.

В монографията се постига задълбочаване при разглеждането на тези проблеми, като авторът разширява своето ползрение и поставя на вниманието и въпроси, свързани с анализ на моделите и принципите на стопанската практика и оценка на ордолибералната социална теория. В нея проблемите на развитието и стопанските форми се поставят през призмата на ордолибералната теория и възгледите на нейния основен представител и създател Валтер Ойкен.

Направеният критичен анализ, обобщения и изводи са важна стъпка към изясняването на основния въпрос, формулиран от автора, а именно дали избраният модел за осъществяване на прехода на страните от Източна Европа от централно управлявана към пазарна икономика и свързаните с него промени е верният, като се има предвид наличието и на други успешни стопански системи и практики.

Монографичният труд се отличава с редица положителни страни. В него авторът анализира и извежда основните идеи и принципи на ордолибералната методология и теория за икономическото развитие, откроява функционалните възможности и предимства на създадения от нея стопански модел и прави анализ на необходимите предпоставки за практическото ѝ прилагане. При разглеждането на проблемите той прави съпоставки между различни теоретични постановки и стопански практики и предлага обобщения и изводи в следните основни направления:

- стопанско устройство (чисти стопански форми и стопански порядък);

- стопански процес (структура на плана при централизирано управление на националното стопанство и структура на плана при разменно стопанство, вкл. плана на предприятието и на домакинството);
- теория и стопанска практика при икономическа политика „laissez – faire“ и тази при централно управлявана икономика;
- ордолибералната социална теория – направление, в което се разглеждат теорията за конкурентния порядък и тази за социално пазарно стопанство и ролята на държавата в него.

Анализът и оценката на последния проблем (социално пазарно стопанство и роля на държавата) се опират на теоретичните концепции на А. Мюлер-Армарк, като авторът за постигане на по-голяма дълбочина на оценките и изводите прави съпоставка с възгледите на В. Ойкен и Дж. Мил.

На проблемите на стопанския процес (респ. стопанския план), социалното пазарно стопанство и значението му за решаване на социални въпроси, както и същността и ролята на стопанските форми за осъществяване на стопанската дейности са посветени и някои от статиите на д-р Б. Стойчев (№№ 4.2., 4.3., 4.4. и 4.5.).

Значителен дял в представените за рецензиране разработки заемат проблемите на развитието в смесената икономика и мястото и ролята на държавата в стопанската дейност на обществото (статии с №№ 2.1 до 2.6.). Прилагайки исторически и логически подходи, в тази група статии д-р Б. Стойчев анализира и прави оценка на теоретичните постановки на редица учени в тази област (Фр. Кене, Дж. Мил, А. Шефле, В. Зомбарт, Дж. М. Кейнс, Б. Ойкен). Чрез тях се извежда разбирането за връзката между същността на смесената икономика и пропорцията държавното регулиране-пазарен механизъм.

В направлението „икономически теории“, както беше посочено по-горе, могат да се отнесат преобладаващата част от публикациите, тъй като те третираат и научно обясняват теоретични постановки по проблемите на икономиката, икономическото развитие и стопанските системи и форми. Наред с изложените идеи на автора в монографията, студиите и статиите, е необходимо да се отдаде заслужено внимание и на изданието „Класически и съвременни икономически теории“ (част първа), което систематизирано и синтезирано представя възгледите за икономиката от древността до 19 век. В тази разработка е направена периодизация на развитието на икономическата мисъл, открояват се икономическите

тенденции и се очертава развитието им във времето. Специален акцент се поставя върху икономическия либерализъм, като се разкриват неговият генезис, развитие и отмиране и причините за това.

Приноси

Разглежданите публикации се отличават с редица положителни характеристики и имат както теоретично, така и теоретично-приложно значение. Теоретичните приноси в тях са свързани със:

▲ Систематизиране, анализиране, научно обяснение на теоретични постановки, конкретизиране на концепции и дефиниране на основни понятия и категории в сферата на развитието на икономиката и стопанските форми.

▲ Анализ, обобщения и изводи по отношение на ордолибералната методология и теория, теоретичните концепции за смесена икономика и мястото и ролята на държавата в стопанската дейност.

▲ Обогаляване на теоретичните знания и идеи за прехода от централно управлявана към пазарна икономика.

▲ Анализиране и систематизиране на постановките за конкурентния порядък и социалното пазарно стопанство.

▲ Важно теоретико-приложно значение има изследването на развитието на пропорцията между средствата за производство и предметите за потребление, извеждането на тенденциите до 2000 г. и определянето на възможностите за изравняване на темповете на нарастване на производството на средства за производство и предмети за потребление.

▲ Систематизиране, научно обяснение и периодизация на създаването и развитието на икономическите теории, разкриване на генезиса, развитието и отмирането на икономическия либерализъм и причините за това.

Като отчитам съдържанието на представената за рецензиране научна продукция и нейната висока научна стойност, приемам формулираните от д-р Б. Стойчев приноси. Считам, че те отразяват резултатите от неговите научни изследвания и постижения. Научните публикации, с които кандидатът участва в конкурса и изразените в тях възгледи и изводи в значителна степен разширяват, обогатяват и задълбочават теоретичните идеи в областта на икономиката. Анализът на продукцията разкрива, че приносите са лично дело на автора.

Критични бележки и препоръки

Наукометричният анализ на научната продукция на д-р Стойчев показва липса на публикации в чужбина, което се отразява върху популяризирането на научните му идеи сред научната общност. Имайки предвид значимостта на неговите изследвания и изводи, моята препоръка е той да публикува своите разработки в реферирани издания в страната и в чужбина и в такива с импакт фактор. Полза за научните изследвания и обучението на студентите би имало разработването и публикуването на вторите части на изданията „Ордолибералната теория и практика“ и „Класически и съвременни икономически теории“.

III. Заключение

Оценката ми за представените за рецензиране трудове е положителна. Научната продукция е достатъчна по вид, обем и качество и отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и Правилника за неговото прилагане.

Анализът на научната продукция на гл. ас. д-р Б. Стойчев разкрива неговите научно-изследователски качества. Имайки предвид нейните количествени и качествени характеристики, научните приноси и качества на кандидата, предлагам на гл. ас. д-р **Бойчо Георгиев Стойчев да бъде присъдена академичната длъжност „доцент“ в ЧВУ Колеж по туризъм – Благоевград по „Икономика и управление (Теория на развитие и стопански форми)“ в професионално направление 3.7. „Администрация и управление“.**

30.01.2017 г.

Рецензент:

(проф. д-р Р. Мадгерова)